

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa
Zavod za školstvo Republike Hrvatske
Hrvatsko društvo klasičnih filologa

ZAPORKA NATJECATELJA:

--	--	--	--	--	--

**DRŽAVNO NATJECANJE IZ POZNAVANJA
KLASIČNIH JEZIKA**

u kategoriji

LATINSKI I GRČKI JEZIK

za

OSNOVNE ŠKOLE

Ostvareni i maksimalni broj bodova:

I. Prijevod:

32		%
-----------	--	----------

II. Gramatika:

48		%
-----------	--	----------

III. Civilizacija:

10		%
-----------	--	----------

Ukupni broj bodova:

90		%
-----------	--	----------

Članovi državnog povjerenstva:

1. _____

2. _____

Prva sušačka hrvatska gimnazija u Rijeci

Nadnevak natjecanja: 28. travnja 2006.

I. Prevedi tekst uz pomoć rječnika! Potraži potcrtane riječi u komentaru!

Latrones per noctem laboraverunt, ut vestes imperatoris pararent. Partes textilis secare visi sunt et acubus sine lino suerunt. Tandem mane novas vestes imperatoris perfectas esse nuntiaverunt. Illi ad palatium adierunt et imperatorem nihilo ornaverunt. Imperator, qui adhuc textile videre non potuit, rogavit, cur vestes sentire non posset. „Quia tam tenerum textile est“ - respondit latro. Tum imperator sceptrum tenens et corona indutus, neque ullis vestibus, profectus est, ut cuncto populo novas vestes monstraret.

Komentar: latro, onis, m. = varalica; textile, is, n. = tkanina; indutus, 3 = ovjenčan

max	19	
-----	----	--

PRIJEVOD:

II. Prevedi tekst uz pomoć rječnika! Potraži potcrtane riječi u komentaru!

Ἐπεὶ οἱ Ἀτρέως υἱοὶ τὴν Θυέστου ἀρχὴν ἔλυσαν, Μενέλαος μὲν ἐν Σπάρτῃ ἐβασίλευσεν, Ἀγαμέμνων δ' ἐτυράννευσεν ἐν ταῖς λαμπραῖς Μυκῆναις. Ὁ δὲ Μενέλαός ποτε μετὰ τὴν Ἑλένης ἀρπαγὴν τὸν ἀδελφὸν ἐκέλευσεν· „ Σὺ γε, ὦ ἀδελφέ, μέγα ἰσχύεις. Ἐπεὶ γὰρ τὴν Θυέστου ἀρχὴν ἐπαύσαμεν, πολλάκις ἐστράτευσας καὶ πολλὰς ἀρχὰς ἔλυσας. Νῦν δὴ αὔθις χρὴ σε κελεῦσαι μέγαν στρατὸν συλλέγεσθαι. Ἐβούλευσα γὰρ ἐπὶ Τροίαν στρατεῦσαι διὰ τὴν Ἑλένην.“

Komentar: Ἀτρέως = G.SG.; Θυέστης, ου, ὁ = Tijest; ἐπεὶ = otkad

max 13	
--------	--

PRIJEVOD:

GRAMATIČKI ZADACI

LATINSKI JEZIK

1. Prebaci u jedninu subjekt, predikate i direktni objekt prve rečenice iz teksta!

rečenica iz teksta: **Latrones per noctem laboraverunt, ut vestes imperatoris pararent.**

rješenje:

max 4

2. Stavi u imperfekt predikate četvrte rečenice iz teksta!

rečenica iz teksta: **Illi ad palatium adierunt et imperatorem nihilo ornaverunt.**

rješenje:

max 2

3. Stavi u prezent predikat glavne rečenice u navedenoj zavisno – složenoj rečenici i napiši ispravno zavisnu rečenicu!

rečenica: **Imperator rogavit, cur vestes sentire non posset.**

rješenje:

max 2

4. Imenuj konstrukciju u rečenici iz teksta, odredi joj glavne dijelove i navedi gramatički oblik svih dijelova konstrukcije!

a) **Partes textilis secare visi sunt et acubus sine lino suerunt.**

Konstrukcija:	
Glavni dijelovi i gramatički oblik:	

max 3

b) **Tandem mane novas vestes imperatoris perfectas esse nuntiaverunt.**

Konstrukcija:	
Glavni dijelovi i gramatički oblik:	

max 4

5. Načini konstrukciju ablativa apsolutnog od sintagme *imperator sceptrum tenens* i prevedi je na hrvatski jezik!

sintagma	ablativ apsolutni	prijevod
imperator sceptrum tenens		

max 6

6. Kako se zovu potcrtane vrste rečenica?

a) Imperator, qui adhuc textile videre non potuit... _____

b) ...rogavit, cur vestes sentire non posset. _____

max 2

GRČKI JEZIK:

1. Odredi oblik i funkciju u rečenici riječima iz teksta!

	oblik	funkcija u rečenici
<i>τὴν ἀρχὴν</i>		
<i>ἐν Σπάρτῃ</i>		
<i>ἐβασίλευσεν</i>		

max 6

2. Odredi padež zadanih sintagmi i promijeni im broj.

	oblik	promijenjen broj
<i>πολλὰς ἀρχάς</i>		
<i>μέγαν στρατὸν</i>		

max 4

3. Stavi u futur sve predikate prve rečenice iz teksta!

rečenica iz teksta: *Ἐπεὶ οἱ Ἀτρέως υἱοὶ τὴν Θυέστου ἀρχὴν ἔλυσαν, Μενέλαος μὲν ἐν Σπάρτῃ ἐβασίλευσεν, Ἀγαμέμνων δ' ἐτυράννευσεν ἐν ταῖς λαμπραῖς Μυκῆναις.*

rješenje:

max 3

4. Promijeni broj predikatima treće rečenice iz teksta!

rečenica iz teksta: *Ἐπεὶ γὰρ τὴν Θυέστου ἀρχὴν ἐπαύσαμεν, πολλάκις ἐστράτευσας καὶ πολλὰς ἀρχὰς ἔλυσας.*

rješenje:

max 3

5. Odredi oblik navedenim glagolima i stavi ih u zadane oblike.

glagol:	oblik glagola	inf.prez.akt.	2.l.pl.ind.fut.akt.
<i>ἔλυσαν</i>			
glagol:	oblik glagola	inf.prez.medpas.	1.l.sg.ind.imperf.akt
<i>κελεῖσαι</i>			
glagol:	oblik glagola	2.l.sg.ind.prez. medpas.	2.l.sg.ind.impf. medpas
<i>ἐβούλευσα</i>			

max 9	
-------	--

CIVILIZACIJA:

1. Pokušaj me prepoznati i odgovoriti na pitanje: Tko sam ja?

Tko sam ja?	Ime
Danju vezem, a noću param ruho.	
Rimska sam božica plodnosti, žetvenih radova i zaštitnica svih usjeva.	
Nadmašila sam učiteljicu vezenja i postala paukom.	

max 3	
-------	--

2. Koje su božice bile prve finalistice na izboru za „miss“ čiji je sudac bio Paris?

max 3	
-------	--

3. Poveži brojeve sa slovima koja im pripadaju.

1. Eneja	A) kraljica Kartage
2. Rea Silvija	B) praotac rimskog naroda
3. Didona	C) prvi rimski kralj
4. Romul	D) Vestalka

1	
2	
3	
4	

max 4	
-------	--

PRIJEVOD LATINSKOG TEKSTA

Varalice su radili noću (kroz noć)	1
da pripreme carevu odjeću.	1
Pričinilo se	1
da režu dijelove tkanine	1
i šivali su iglama bez konca (niti).	1
Napokon su ujutro dojavili	1
da je nova careva odjeća gotova.	1
Oni su došli u palaču	1
i cara su odjenuli ni sa čime (ni u što).	1
Car , koji tkaninu dosad	1
nije mogao vidjeti,	1
upitao je	1
zašto ne može osjetiti odijelo (odjeću).	1
„Jer je tkanina tako nježna !“	1
odgovorio je varalica.	1
Tada je car držeći žezlo	1
i ovjenčan krunom izašao	1
bez ikakve odjeće	1
da čitavom narodu pokaže nove haljine (novu odjeću).	1
	max. 19 bodova

PRIJEVOD GRČKOG TEKSTA

Kada su Atrejevi sinovi srušili Tijestovu vlast ,	1
Menelaj je postao kralj u Sparti,	1
a Agamemnon je zavladao u uglednoj Mikeni.	1
Menelaj je jednom nakon otmice Helene	1
potaknuo brata (naložio, zapovijedio bratu):	1
„Ti si , brate, silno moćan.	1
Otkad smo srušili Tijestovu vlast	1
često si bio u ratu	1
i mnoge si vlasti srušio.	1
Sada baš opet treba	1
da ti zapovijediš	1
da se velika vojska sakupi.	1
Mislio sam zaratiti protiv Troje (na Troju) zbog Helene.	1
	max. 13 bodova

UKUPNO PRIJEVOD:

max. 32 boda

GRAMATIČKI ZADACI

LATINSKI JEZIK

1. Prebaci u jedninu subjekt, predikate i direktni objekt prve rečenice iz teksta!

rečenica iz teksta: *Latrones per noctem laboraverunt, ut vestes imperatoris pararent.*

rješenje: **Latro** per noctem **laboravit** ut **vestem** imperatoris **pararet**.

max 4

2. Stavi u imperfekt predikate četvrte rečenice iz teksta!

rečenica iz teksta: *Illi ad palatium adierunt et imperatorem nihilo ornaverunt.*

rješenje: Illi ad palatium **adibant** et imperatorem nihilo **ornabant**.

max 2

3. Stavi u prezent predikat glavne rečenice u navedenoj zavisno – složenoj rečenici i napiši ispravno zavisnu rečenicu!

rečenica: *Imperator rogavit, cur vestes sentire non posset.*

rješenje: Imperator **rogat**, cur vestes sentire non **possit**.

max 2

4. Imenuj konstrukciju u rečenici iz teksta ,odredi joj glavne dijelove i navedi gramatički oblik svih dijelova konstrukcije!

a) *Partes textilis secare visi sunt et acubus sine lino suerunt.*

Konstrukcija:	nominativ s infinitivom
Glavni dijelovi i gramatički oblik:	gl. glagol= visi sunt - 3.l.pl.ind.perf.pas.; secare = inf.prez.akt.

max 3

b) *Tandem mane novas vestes imperatoris perfectas esse nuntiaverunt.*

Konstrukcija:	akuzativ s infinitivom
Glavni dijelovi i gramatički oblik:	gl. glagol= nuntiaverunt - 3.l.pl.ind.perf.akt.; novas vestes = akuzativ pl.; perfectas esse = inf. perf. pas.

max 4

5. Načini konstrukciju ablativa apsolutnog od sintagme *imperator sceptrum tenens* i prevedi je na hrvatski jezik!

sintagma	ablativ apsolutni	prijevod
<i>imperator sceptrum tenens</i>	<i>imperatore sceptrum tenente</i>	kad (dok) je car držao žezlo

max 6

6. Kako se zovu potcrtane vrste rečenica?

a) Imperator, qui adhuc textile videre non potuit...

odnosna reč.

b) ...rogavit, cur vestes sentire non posset.

zavisno-upitna reč.

max 2

GRČKI JEZIK:

1. Odredi oblik i funkciju u rečenici riječima iz teksta!

	oblik	funkcija u rečenici
τὴν ἀρχὴν	AK.SG.	direktni objekt
ἐν Σπάρτῃ	D.SG.	priložna oznaka mjesta
ἐβασίλευσεν	3.1.sg.ind.aor.akt.	predikat

max 6

2. Odredi padež zadanih sintagmi i promijeni im broj!

	oblik	promijenjen broj
πολλὰς ἀρχάς	ak.pl.	πολλὴν ἀρχὴν
μέγαν στρατόν	AK.SG.	μεγάλους στρατούς

max 4

3. Stavi u futur sve predikate prve rečenice iz teksta!

rečenica iz teksta: Ἐπεὶ οἱ Ἀτρέως υἱοὶ τὴν Θυέστου ἀρχὴν ἔλυσαν, Μενέλαος μὲν ἐν Σπάρτῃ ἐβασίλευσεν, Ἀγαμέμνων δ' ἐτυράννευσεν ἐν ταῖς λαμπραῖς Μυκῆναις.
rješenje: Ἐπεὶ οἱ Ἀτρέως υἱοὶ τὴν Θυέστου ἀρχὴν <u>λύσουσιν</u> , Μενέλαος μὲν ἐν Σπάρτῃ <u>βασιλεύσει</u> , Ἀγαμέμνων δὲ <u>τυραννεύσει</u> ἐν ταῖς λαμπραῖς Μυκῆναις.

max 3

4. Promijeni broj predikatima treće rečenice iz teksta!

rečenica iz teksta: Ἐπεὶ γὰρ τὴν Θυέστου ἀρχὴν ἐπαύσαμεν, πολλάκις ἐστράτευσας καὶ πολλὰς ἀρχὰς ἔλυσας.
rješenje: Ἐπεὶ γὰρ τὴν Θυέστου ἀρχὴν <u>ἔπαυσα</u> , πολλάκις <u>ἐστρατεύσατε</u> καὶ πολλὰς ἀρχὰς <u>ἔλύσατε</u> .

max 3

5. Odredi oblik navedenim glagolima i stavi ih u zadane oblike!

glagol:	oblik glagola	inf.prez.akt.	2.1.pl.ind.fut.akt.
ἔλυσαν	3.1.pl.ind.aor.akt.	λύειν	λύσετε
glagol:	oblik glagola	inf.prez.medpas.	1.1.sg.ind.imperf.akt
κελεῦσαι	inf.aor.akt.	κελεύεσθαι	ἐκέλευον
glagol:	oblik glagola	2.1.sg.ind.prez. medpas.	2.1.sg.ind.impf. medpas
ἐβούλευσα	1.1.sg.ind.aor.akt.	βουλεύη	ἐβουλεύου

max 9

UKUPNO GRAMATIKA:

max. 48 bodova

CIVILIZACIJA:

1. Pokušaj me prepoznati i odgovoriti na pitanje: Tko sam ja?

Tko sam ja?	Ime
Danju vezem, a noću param ruho.	Penelopa
Rimska sam božica plodnosti, žetvenih radova i zaštitnica svih usjeva.	Cerera
Nadmašila sam učiteljicu vezenja i postala paukom.	Arahna

max 3	
-------	--

2. Koje su božice bile prve finalistice na izboru za „miss“ čiji je sudac bio Paris?

Hera, Atena, Afrodita

max 3	
-------	--

3. Poveži brojeve sa slovima koja im pripadaju!

1. Eneja	A) kraljica Kartage
2. Rea Silvija	B) praotac rimskog naroda
3. Didona	C) prvi rimski kralj
4. Romul	D) Vestalka

1	B
2	D
3	A
4	C

max 4	
-------	--

UKUPNO CIVILIZACIJA:

max. 10 bodova

TABLICA BODOVA

0,5	0,56%	15,5	17,22%	30,5	33,89%	45,5	50,56%	60,5	67,22%	75,5	83,89%
1	1,11%	16	17,78%	31	34,44%	46	51,11%	61	67,78%	76	84,44%
1,5	1,67%	16,5	18,33%	31,5	35,00%	46,5	51,67%	61,5	68,33%	76,5	85,00%
2	2,22%	17	18,89%	32	35,56%	47	52,22%	62	68,89%	77	85,56%
2,5	2,78%	17,5	19,44%	32,5	36,11%	47,5	52,78%	62,5	69,44%	77,5	86,11%
3	3,33%	18	20,00%	33	36,67%	48	53,33%	63	70,00%	78	86,67%
3,5	3,89%	18,5	20,56%	33,5	37,22%	48,5	53,89%	63,5	70,56%	78,5	87,22%
4	4,44%	19	21,11%	34	37,78%	49	54,44%	64	71,11%	79	87,78%
4,5	5,00%	19,5	21,67%	34,5	38,33%	49,5	55,00%	64,5	71,67%	79,5	88,33%
5	5,56%	20	22,22%	35	38,89%	50	55,56%	65	72,22%	80	88,89%
5,5	6,11%	20,5	22,78%	35,5	39,44%	50,5	56,11%	65,5	72,78%	80,5	89,44%
6	6,67%	21	23,33%	36	40,00%	51	56,67%	66	73,33%	81	90,00%
6,5	7,22%	21,5	23,89%	36,5	40,56%	51,5	57,22%	66,5	73,89%	81,5	90,56%
7	7,78%	22	24,44%	37	41,11%	52	57,78%	67	74,44%	82	91,11%
7,5	8,33%	22,5	25,00%	37,5	41,67%	52,5	58,33%	67,5	75,00%	82,5	91,67%
8	8,89%	23	25,56%	38	42,22%	53	58,89%	68	75,56%	83	92,22%
8,5	9,44%	23,5	26,11%	38,5	42,78%	53,5	59,44%	68,5	76,11%	83,5	92,78%
9	10,00%	24	26,67%	39	43,33%	54	60,00%	69	76,67%	84	93,33%
9,5	10,56%	24,5	27,22%	39,5	43,89%	54,5	60,56%	69,5	77,22%	84,5	93,89%
10	11,11%	25	27,78%	40	44,44%	55	61,11%	70	77,78%	85	94,44%
10,5	11,67%	25,5	28,33%	40,5	45,00%	55,5	61,67%	70,5	78,33%	85,5	95,00%
11	12,22%	26	28,89%	41	45,56%	56	62,22%	71	78,89%	86	95,56%
11,5	12,78%	26,5	29,44%	41,5	46,11%	56,5	62,78%	71,5	79,44%	86,5	96,11%
12	13,33%	27	30,00%	42	46,67%	57	63,33%	72	80,00%	87	96,67%
12,5	13,89%	27,5	30,56%	42,5	47,22%	57,5	63,89%	72,5	80,56%	87,5	97,22%
13	14,44%	28	31,11%	43	47,78%	58	64,44%	73	81,11%	88	97,78%
13,5	15,00%	28,5	31,67%	43,5	48,33%	58,5	65,00%	73,5	81,67%	88,5	98,33%
14	15,56%	29	32,22%	44	48,89%	59	65,56%	74	82,22%	89	98,89%
14,5	16,11%	29,5	32,78%	44,5	49,44%	59,5	66,11%	74,5	82,78%	89,5	99,44%
15	16,67%	30	33,33%	45	50,00%	60	66,67%	75	83,33%	90	100,00%